

Роман ТАРНАВСЬКИЙ, кандидат історичних наук, доцент Кафедри етнології, Львівський національний університет імені Івана Франка. м. Львів. Україна

ТРАДИЦІЇ МІЖДИСЦИПЛІНАРНИХ СТУДІЙ У ПІДГОТОВЦІ НАРОДОЗНАВЦІВ (НА ПРИКЛАДІ КАФЕДР НАРОДОЗНАВЧОГО СПРЯМУВАННЯ ЛЬВІВСЬКОГО УНІВЕРСИТЕТУ ПЕРШОЇ ПОЛОВИНИ ХХ СТОЛІТТЯ)

Від початку ХХ століття у Львівському університеті усталилася традиція підготовки народознавців в руслі міждисциплінарного підходу. Він проявлявся як у назвах спеціальностей (наприклад, “Антропология та етнологія” у 1913–1923 роках чи “Антропология, етнологія, праісторія” у 1923–1939 роках), так і безпосередньо в навчальних планах, курсах чи працях викладачів. Так, показовою у цьому контексті є праця професора Яна Чекановського “Вступ до історії слов’ян. Антропологічні, етнографічні, праісторичні та мовознавчі перспективи” (“Wstęp do historii Słowian. Perspektywy antropologiczne, etnograficzne, prehistoryczne i językoznawcze”, 1927), присвячена, зокрема, етногенезу слов’янських народів, або ж колективна монографія “Кашубська цивілізація” (“The Cassubian Civilization”, 1934), написана у співавторстві етнологом Адамом Фішером та мовознавцями Фрідріхом Лоренцом і Тадеушем Лер-Сплавінським.

Аналіз навчальних дисциплін, які у Львівському університеті викладали для майбутніх народознавців у міжвоєнний період, а також у 1939–1941 роках (згідно з навчальним планом для студентів кафедри фольклору й етнографії від 4 липня 1940 року) також засвідчує ухил до міждисциплінарних студій. Варто, зокрема, акцентувати на спеціальності “Слов’янознавство”, випускники якої (наприклад Калістрат Добрянський) дуже часто ставали професійними народознавцями).

У міжвоєнний період підготовка народознавців поєднувала знання, вміння й навички з ділянок гуманітарних та природничих наук, позаяк неодмінною складовою підготовки етnologа була антропология (в тому числі така її галузь, як зоологічна антропология), яку викладали в руслі як історичних, так і медичних наук. Наголосимо й на тому, що під час радянської Львівського університету в 1939–1940-х роках етнологію, антропологию та праісторію розвели по різних напрямках, виявом чого стало створення кафедри фольклору й етнографії на філологічному факультеті, антропології – на природничому, а правонаступницю кафедри праісторії – кафедру стародавньої історії (історії докласового суспільства) – відкрили на історичному факультеті.